

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

เรื่อง พระโปวีรบุรุษแห่งบ้านปากคลอง

The Office Of Academic Resource Information And Technology

พะโป้และภรรยา

Pha Po and his wife

รายละเอียด

คำกล่าวถึงพะโป้ ในวรรณกรรมทุ่งมหาธาต ของครุมาลัย ชูพินิจ ดูแต่วัดพระธาตุที่ทอดทิ้งกันชำรุดทรุดโทรม มาแต่สมัยปู่ย่าตายาย ใครละทำนุบำรุง ใครละปฏิสังขรณ์หรือสร้างรวมเป็นองค์เดียว แล้วยกข้อฟ้าโบระกาใหม่?

ใคร? นอกจากพญาตะก่ากับพะโป้ อย่าลืมน่ามันเป็นกะเหรี่ยงสองพี่น้อง ไม่ใช่คนไทย ไม่ใช่คนพื้นเพปากคลอง

...นี่เองพะโป้ผู้ยิ่งใหญ่ พะโป้ผู้มีคุณแก่ชาวกำแพงเพชรโดยทั่วไป และคลองสวนหมากโดยเฉพาะ พะโป้

ผู้นำฉัตรทองแต่ตะไก้ง (เมืองย่างกุ้ง) มาประดิษฐาน ณ ยอดพระบรมธาตุเป็นสัญลักษณ์แห่งบวรพระพุทธศาสนา

...นับแต่วินาทีแรกที่เลื้อยไปเห็นว่าชายผู้นั้นเป็นใคร มิใช่รูปร่างซึ่งสมบุรณ์สมเป็นคนเจ้าเนื้อหรือการแต่ง

กายตามประเพณีมากไปกว่าความเป็นสง่าราศีของใบหน้า ของนัยน์ตาและผิวพรรณพะโป้ขณะนั้นล่องเข้าวัย

กลางคนแล้ว แต่สีหน้ายังเอิบอิ้มเหมือนคนหนุ่ม น้ำเสียงที่พูดก็แจ่มใสไพเราะเหมือนเสียงเด็ก

...เขามองหน้า...นี่เองพะโป้ผู้ยิ่งใหญ่ พะโป้ผู้มีบุญคุณต่อชาวกำแพงโดยทั่วไป และคลองสวนหมากโดยเฉพาะ

พะ

...ถามผู้ใหญ่เขาดู ถามคนรุ่นปู่รุ่นย่าตายายของคนรุ่นนี้ดูว่า นับแต่พญาตะก่ากะพะโป้มาตั้งรกรากอยู่ที่นี้

เคยมีใครได้รับความเดือดร้อนเพราะเขาบ้าง เปล่าเลย ทั้งหมดคือคำเล่าขาน ถึงพะโป้ วีรบุรุษของคนปากคลองที่

ครุมาลัย ชูพินิจ มาบันทึกไว้ ในวรรณกรรมทุ่งมหาธาต ชีวิตจริงของพะโป้

อาจารย์กัลยา รัตนบรรพตหลานสาวของพะโป้ ได้เล่าให้ฟัง เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2537 เวลา 13.30 น. ได้

ความว่า พะโป้ เป็นชาวกะเหรี่ยงเข้ามาทำไม้ กับ พญาตะก่า พี่ชาย(แซงพอ) พะโป้พบรักกับอำแดงทองย้อย

ลูกสาวกำนันวัน และแม่ไทย แต่งงานอยู่บ้านริมคลองสวนหมากฝั่งวัดสว่างอารมณ์ มีบุตรธิดาหลายคน เช่น 1.

ป้าแกล 2. ป้าทับทิม 3. นายทองทรัพย์ ซึ่งอาจารย์กัลยา รัตนบรรพตเป็นธิดาของพ่อทองทรัพย์ (ถึงแก่กรรม)

ส่วนมารดา ชื่อแม่เนี้ยก้วย(ขณะนั้นยังมีชีวิตอยู่) พะโป้เสียชีวิตอายุประมาณ 50 ปีเศษ ตั้งศพที่ บ้านห้างประมาณ

ณ 3 เดือน พะโป้เป็นคนดี ใจบุญสุนทานบูรณะวัด ถึง 3 วัด คือ วัดพระบรมธาตุ วัดสว่างอารมณ์และ วัดท่าหมัน

หลังจากพะโป้เสียชีวิตแล้ววัดท่าหมันเป็นวัดร้าง ลักษณะนิสัยของพะโป้ จากคำบอกเล่าของแม่เนี้ยก้วย ลูกสะใภ้

พะโป้ว่า พะโป้เป็นคนใจดี แต่เป็นคนเด็ดขาดมาก บ่าวไพร่ทุกคนรักพะโป้มาก ลูกหลานทุกคนรักและยำเกรง พ

ะโป้มาก จากคำบอกเล่าของผู้คน จึงยืนยันได้ว่า สมัยหนึ่ง พะโป้ คือวีรบุรุษ ของคนปากคลองเป็นเรื่องเล่า ที่คน

ปากคลองสวนหมากจดจำมาจนทุกวันนี้

คำสำคัญ : พะโป้

ที่มา : สันติ อภัยราช. (2549). จดหมายเหตุวัฒนธรรมกำแพงเพชร.

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

<http://www.sunti-apairach.com/letter/index.php?>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-04-16

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1406&code_db=610001&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology